

СОЦІОЛОГІЯ ОСОБИСТОСТІ, ОСВІТИ ТА КУЛЬТУРИ

Робоча програма навчальної дисципліни (Силабус)

Реквізити навчальної дисципліни

Рівень вищої освіти	<i>Перший (бакалаврський)</i>
Галузь знань	<i>C – соціальні науки, журналістика, інформація та міжнародні відносини</i>
Спеціальність	<i>C5 Соціологія</i>
Освітня програма	<i>Врегулювання конфліктів та медіація</i>
Статус дисципліни	<i>Нормативна</i>
Форма навчання	<i>заочна</i>
Рік підготовки, семестр	<i>1 курс, 1 семестр</i>
Обсяг дисципліни	<i>4 кредити / 120 годин, лекції 4 год., практичні заняття 4 год., самостійна робота 112 год.</i>
Семестровий контроль/ контрольні заходи	<i>Залік / модульна контрольна робота</i>
Розклад занять	<i>https://schedule.kpi.ua/</i>
Мова викладання	<i>Українська</i>
Інформація про керівника курсу / викладачів	<i>Лектор:</i> <i>доктор соціологічних наук, Кухта Мирослава Павлівна, e-mail: miroslavakukhta@gmail.com</i> <i>Семінарські:</i> <i>доктор соціологічних наук, Кухта Мирослава Павлівна, e-mail: miroslavakukhta@gmail.com</i>
Розміщення курсу	<i>https://classroom.google.com/c/ODAwMjI4NjQ4MTY4</i>

Програма навчальної дисципліни

1. Опис навчальної дисципліни, її мета, предмет вивчення та результати навчання

Метою дисципліни «Соціологія особистості, освіти та культури» є опанування та засвоєння системи знань про людину як особистість та на цій основі самостійне та критичне осмислення соціального життя, а також активна участь у розв'язанні соціальних проблем

суспільства. Особливістю дисципліни є вивчення сутності соціального життя особистості та місця людини в системі суспільних відношень. Від рівня засвоєння студентською молоддю соціологічних знань про особистість значною мірою залежать шляхи побудови ефективної гуманістично-орієнтованої економіки та громадянського суспільства в Україні. Навчальна дисципліна належить до циклу професійної підготовки.

Згідно з освітньо-професійною програмою "Врегулювання конфліктів та медіація" у процесі засвоєння дисципліни студенти здобувають наступні компетентності:

ЗК07 Навички міжособистісної взаємодії.

ЗК12 Здатність зберігати та примножувати моральні, культурні, наукові цінності і досягнення суспільства на основі розуміння історії та закономірностей розвитку предметної області, її місця у загальній системі знань про природу і суспільство та у розвитку суспільства, техніки і технологій.

ФК01 Здатність оперувати базовим категоріально-понятійним апаратом соціології.

ФК02 Здатність до опанування та використання основних класичних та сучасних соціологічних теорій.

ФК03 Здатність аналізувати соціальні зміни, що відбуваються в Україні та світі в цілому.

Згідно з вимогами освітньо-професійної програми студенти після засвоєння дисципліни мають продемонструвати такі **результати навчання**:

РН01 Використовувати понятійний апарат соціології в освітній, дослідницькій та інших сферах професійної діяльності.

РН03 Застосовувати положення соціологічних теорій та концепцій до дослідження соціальних змін в Україні та світі.

2. Пререквізити та постреквізити дисципліни (місце в структурно-логічній схемі навчання за відповідною освітньою програмою)

Пререквізити: Загальна соціологія

Постреквізити: Соціальна ідентичність та конфлікти в модерному соціумі, Соціологія та психологія криз та конфліктів, Виробнича практика, Переддипломна практика, Підготовка кваліфікаційної роботи

3. Зміст навчальної дисципліни

Назви розділів і тем	Кількість годин			
	Всього:	у тому числі:		
		Лекції	Прак-тичні	СРС
1	2	3	4	5
РОЗДІЛ 1. СОЦІОЛОГІЯ ОСОБИСТОСТІ ЯК СПЕЦІАЛЬНА СОЦІОЛОГІЧНА ТЕОРІЯ				
Тема 1.1. Соціологія особистості як спеціальна соціологічна теорія. Проблема особистість-суспільство в класичній соціології.	15	2	-	13
Тема 1.2. Системно-структурні підходи до взаємозв'язку особистості та суспільства. Суб'єктно-активістська та	13	2	-	11

феноменологічна традиція.				
Тема 1.3. Становлення та розвиток особистості. Психоаналітичний та гуманістичний підходи. Соціальні типології особистості.	16	2	2	12
Тема 1.4. Соціальна регуляція та саморегуляція поведінки. Соціальні цінності та ролі особистості. Суспільна нестабільність і адаптивна поведінка.	13	-	-	13
Контрольні заходи	МКР			
Разом за розділом 1	57	6	2	49
РОЗДІЛ 2. СОЦІОЛОГІЯ ОСВІТИ ТА СОЦІОЛОГІЯ КУЛЬТУРИ ЯК ГАЛУЗЕВІ СОЦІОЛОГІЧНІ ТЕОРІЇ				
Тема 2.1. Соціологічний підхід до проблем культури та освіти. Культура як система.	13	-	-	13
Тема 2.2. Соціокультурна диференціація та культурна трансмісія. Культурні конфлікти.	13	-	-	13
Тема 2.3. Типи і механізми соціокультурної динаміки. Особливості сучасної культурної глобалізації.	13	-	-	13
Тема 2.4. Компаративний підхід у соціології освіти. Освіта як соціальний інститут.	11	-	-	11
Тема 2.5. Освітньо-наукова комунікація. Культурно-освітня політика в різних типах суспільств.	13	-	2	11
Контрольні заходи	Не передбачено			
Разом за розділом 2	63	-	2	61
Залік				
Всього годин:	120	6	4	110

4. Навчальні матеріали та ресурси

Для успішного вивчення дисципліни достатньо опрацювати навчальний матеріал, який викладається на лекціях та семінарах, а також ознайомитись з:

4.1. Базова література

1. Мажак І. М. Соціальні нерівності у здоров'я: головні підходи до вивчення // Соціологія: теорія, методи, маркетинг. 2022. № 1, С. 106–123.
2. Рахманіна В. Освітня нерівність у період пандемії COVID-19 // Наукові записки НаУКМА. Соціологія. 2021. Т. 4, С. 28–35.
3. Соціологія культури: навчальний посібник. видання 2-ге, стереотипне // О.М. Семашко, В.М. Піча, О.І. Погорілий та ін.; за ред. О.М. Семашка, В.М. Пічі. – Львів: «Новий Світ – 2000», 2024. – 352 с.
4. Стеценко К., Костюченко Т. Мережева взаємодія в студентських організаціях до і після початку пандемії COVID-19 // Наукові записки НаУКМА. Соціологія. 2022. Т. 5, С. 72–84.

4.2. Додаткова література:

5. Багінський А.В. Символічний простір Європейського Союзу: інтеграція, ідентичність, міфи / «Сучасні проблеми політичної системи України» зб.наук.праць за матеріалами Всеукраїнської науково-практичної інтернет конференції, 2016. – С. 5-16.
6. Гіденс Е. Соціологія / Е. Гіденс // пер. з англ. – К. : Основи, 1999. – 726 с.
7. Злобіна О.Г. Категорія «особистість» у системі понять соціальної теорії // Соціологія: теорія, методи, маркетинг. – 2000. – № 2. – С.48-56.
8. Злобіна О.Г., Тихонович В.О. Суспільна криза і життєві стратегії особистості. – К.: Стилос, 2001. – 238 с.
9. Кухта М. Життєві перспективи особистості в структурі соціального потенціалу: проблемно-подієвий підхід. Український соціум, 65, 2018.
10. Мід Дж. Г. Дух, самість і суспільство. З точки зору соціального біхевіориста. - К.: Український Центр духовної культури, 2000. - 416 с.
11. Сорока Ю. Г. Соціологія культури : навчально-методичний посібник / Ю. Г. Сорока. – Х. : ХНУ імені В. Н. Каразіна, 2015. – 136 с.

4.3 Інформаційні ресурси

1. <http://www.socio-journal.kpi.kiev.ua/> - Вісник КПІ ім. Ігоря Сікорського. Соціологія. Політологія. Право.
3. <http://www.nbuv.gov.ua> – Національна бібліотека України імені В.І. Вернадського.
3. <https://prometheus.org.ua/>. Найкращі онлайн-курси України та світу.

Навчальний контент

5. Методика опанування навчальної дисципліни (освітнього компонента)

Застосовуються такі **методи та технології навчання**: 1) методи проблемного навчання (проблемний виклад теми лекції, обговорення класичних кейсів за дисципліною, формування і розгляд сучасних кейсів); 2) особистісно-орієнтовані (розвиваючі) технології, засновані на активних формах і методах навчання (дискусія, групові обговорення, аналіз першоджерел). Лекції відбуваються у формі діалогу. Самостійна робота студента розрахована на підготовку питань до семінарських занять, аналіз першоджерел та сучасних наукових публікацій.

5.1. Лекційні заняття

Назва теми заняття та перелік основних питань
<p>Тема лекції 1: Соціологія особистості як спеціальна соціологічна теорія. Проблема особистість-суспільство в класичній соціології.</p> <p>Основні питання: Міждисциплінарний статус проблеми особистості. Специфіка соціологічного підходу до особистості. Основні проблеми соціології особистості. Особистість як предмет соціологічного дослідження. Поняття про особистість. Соціологічні витoki теорії особистості. Антропологічна проблематика в історії суспільної думки. Проблема "особистість – суспільство" в соціології періоду становлення. Поворот до методологічного індивідуалізму.</p>
<p>Тема лекції 2: Системно-структурні підходи до взаємозв'язку особистості та суспільства. Суб'єктно-активістська та феноменологічна традиція.</p>

Основні питання: Соціальна система і система особистості у Т. Парсонса. Явні і латентні функції (Р. Мертон). Культура, особистість, поведінка в працях П. Сорокіна. Від "закритої" до "відкритої" особистості (Н. Еліас). Соціальна природа особистості, «дзеркальне Я», первинні групи (Ч. Кулі). Символічний інтеракціонізм Дж. Г. Міда. Драматургічна соціологія Е. Гоффмана. Концепт «габітусу» П. Бурдьє. Особистість в теорії структурації Е. Гіденса.

5.2. Семінарські (практичні) заняття

Основні завдання циклу семінарських (практичних) занять:

Семінарські заняття мають за мету поглиблення теоретичних знань, отриманих на лекціях та їх закріплення на прикладах соціологічних теорій особистості, освіти та культури, формування умінь оцінювання і аналізу соціальних процесів.

Розділ, назва теми заняття та перелік основних питань
<p>Семінар 1. Становлення та розвиток особистості. Психоемоційний та гуманістичний підходи. Соціальні типології особистості.</p> <p>Основні питання:</p> <ol style="list-style-type: none">1. Структура особистості (за Фрейдом). Особистісне і колективне несвідоме (К. Юнг).2. Особистість і суспільство у неофрейдистів (К. Хорні). Гуманістична концепція Е. Фромма.3. Гуманістичний напрям у вивченні особистості. Теорія самоактуалізації А. Маслоу.4. Теоретична та емпірична типології в дослідженні особистості. Теорія маргінальної особистості.5. Соціальна типологія характерів Д. Рісмена. Авторитарна особистість у теорії Т. Адорно.
<p>Семінар 2. Соціологія освіти та культури: основні підходи та сучасні тенденції.</p> <p>Основні питання:</p> <ol style="list-style-type: none">1. Соціологічний підхід до проблем культури та освіти. Предмет і функції соціології освіти та культури.2. Культурне розмаїття та міжкультурна комунікація. Субкультури і контркультури.3. Типи і механізми соціокультурної динаміки. Особливості сучасної культурної глобалізації.4. Освіта як соціальний інститут. Динаміка та механізми розвитку.5. Культурно-освітня політика в різних типах суспільств.

6. Самостійна робота студента

З метою поглиблення знань студентів з дисципліни, отримання досвіду самостійної роботи з науковою літературою пропонується самостійне опрацювання наукової літератури з проблемних питань соціології особистості, освіти та культури. Від студентів вимагається знання основних проблем та визначень семінарських тем, вільне володіння категоріальним апаратом із дисципліни.

Крім того студенти мають самостійно розглянути завдання призначені для самостійної роботи і на основі цієї інформації вільно відповідати на поставлені питання.

Назва теми заняття та перелік основних питань
Тема: Становлення та розвиток особистості. Психоемоційний та гуманістичний підходи.

Соціальні типології особистості.

Основні питання: Структура особистості (за Фрейдом). Особистісне і колективне несвідоме (К. Юнг). Особистість і суспільство у неофрейдистів (К. Хорні). Теорії розвитку особистості (Е. Еріксон, Ж. Піаже, Л. Колберг, Л. Виготський). Гуманістичний напрям у вивченні особистості. Теорія самоактуалізації А. Маслоу. Феноменологічна теорія К. Роджерса. Теоретична та емпірична типології. Модальний та базисний типи особистості. Теорія маргінальної особистості. Авторитарна особистість у теорії Т. Адорно.

Тема: Соціологія особистості як спеціальна соціологічна теорія. Проблема особистість-суспільство в класичній соціології.

Основні питання: Новітні методи аналізу особистості. Динаміка розвитку соціології особистості як наукової дисципліни. Періодизація історичного становлення і розвитку особистості. Антропологічна проблематика в історії суспільної думки.

Тема: Системно-структурні підходи до взаємозв'язку особистості та суспільства.

Основні питання: Соціальна система і система особистості у Т. Парсонса. Культура, особистість, поведінка в працях П. Сорокіна. Від "закритої" до "відкритої" особистості (Н. Еліас).

Тема: Суб'єктно-активістська та феноменологічна традиція.

Основні питання: Концепція «дзеркального Я» Ч. Кулі. Символічний інтеракціонізм Дж. Г. Міда. Драматургічна соціологія Е. Гоффмана. Концепт «габітусу» П. Бурдьє. Особистість в теорії структурації Е. Гіденса.

Тема: Становлення та розвиток особистості. Психоаналітичний та гуманістичний підходи.

Основні питання: Структура особистості за З. Фрейдом. Колективне несвідоме К. Юнга. Неофрейдистські концепції особистості. Теорії розвитку особистості (Е. Еріксон, Ж. Піаже, Л. Колберг). Теорія самоактуалізації А. Маслоу.

Тема: Соціальні типології особистості.

Основні питання: Теоретична та емпірична типології. Модальний та базисний типи особистості. Теорія маргінальної особистості. Маргінальність у сучасному українському соціумі. Авторитарна особистість у теорії Т. Адорно.

Тема: Соціальна регуляція та саморегуляція поведінки. Соціальні цінності та ролі особистості.

Основні питання: Малі групи як середовище розвитку особистості. Референтні групи. Види соціалізації. Десоціалізація. Ресоціалізація. Соціальний контроль та санкції. Ціннісно-мотиваційна сфера. Теорія соціальних ролей. Статусно-рольовий набір особистості. Рольові конфлікти.

Тема: Суспільна нестабільність і особливості адаптивної поведінки.

Основні питання: Трансформація системи координат соціального простору. Процеси зміни соціальних ідентичностей. Особливості самовизначення в кризових ситуаціях. Стратегії адаптації в різних типах суспільств.

Тема: Соціокультурна диференціація та культурна трансмісія. Культурні конфлікти. Типи і механізми соціокультурної динаміки.

Основні питання: Субкультурна варіативність соціуму. Культурні доміанти поколінь. Етнокультурна розмаїтість. Механізми культурної дифузії. Культурні інновації. Сучасна глобалізація як історичний мегатренд. Роль медіа.

Тема: Освіта як соціальний інститут. Освітньо-наукова комунікація. Культурно-освітня політика.

Основні питання: Поняття освіти як соціального інституту. Цілі, цінності та функції. Історичні етапи розвитку освіти. Компаративний підхід у соціології освіти. Особливості безперервної освіти дорослих. Вища освіта в різних країнах світу.

Політика та контроль

7. Політика навчальної дисципліни (освітнього компонента)

Вивчення дисципліни проводиться згідно існуючої методики організації навчального процесу у вищих навчальних закладах, що передбачає питому вагу самостійної роботи студентів. За кожною темою наводяться посилання на список основної та додаткової літератури, що не виключає можливості студентам самостійно, по узгодженню з викладачем, розширити цей список.

Семінарські заняття поглиблюють теоретичні знання з відповідних тем навчальної дисципліни, закріплюють практичні навички дискусій, відстоювання своєї наукової позиції, роботи з літературою, а також формують уміння аналізу соціальних процесів у сфері особистості, освіти та культури.

Відвідуваність і виконання завдань

Рейтинг студента значною мірою формуватиметься за результатами його роботи на практичних (семінарських) заняттях та самостійної роботи. Контроль знань (розуміння) студента пропущених тем відбуватиметься під час спілкування з викладачем за графіком консультацій, доступним на сайті кафедри соціології, або під час перерви у навчальному занятті («на парі»). Студент, який виконає відповідні завдання (відповідь на питання) отримуватиме відповідні бали до рейтингу залежно від якості відповідей (виконання завдання).

Студенти, які пропустили семінарські заняття, можуть не допустити зниження підсумкового рейтингу, своєчасно (протягом семестру) опрацювавши відповідні теми і виконавши завдання, передбачені для пропущених занять. Не треба чекати наближення заліково-екзаменаційної сесії для відповідного спілкування з викладачем. Варто це робити як тільки студент буде готовий продемонструвати свої знання і навички з пропущених тем занять.

Теми і завдання для практичних занять передбачені силабусом дисципліни, доступною з особистого кабінету студента в системі «Кампус» або на сайті кафедри соціології.

На лекціях та семінарських заняттях допускається використання ноутбуків, смартфонів, але лише для цілей, зумовлених темою заняття і відповідним тематичним завданням. Використовувати зазначені (та інші подібні) засоби для розваги чи спілкування під час заняття не варто. Відповідати на питання викладача, читаючи з екрану смартфона, ноутбуку чи з підручника не варто також. Це характеризує рівень підготовки студента не з кращого боку.

Студент на семінарському занятті може використовувати підготовлені ним письмові нотатки з питань теми заняття (або передбачених завданням), однак висловлювати позицію, читаючи з аркуша паперу не варто. Це також характеризує рівень підготовки студента не з кращого боку.

Форми роботи

Тематика лекцій висвітлена у робочій програмі дисципліни. Вітаються питання від студентів до викладача під час лекції. Викладач може ставити питання окремим студентам або загалом аудиторії. Допускається і вітається діалог між студентами і викладачем на лекції.

Семінарські заняття мають на меті розвиток у студентів вміння працювати з науковою літературою, готувати виступи на базі попередньої аналітичної роботи, формулювати та відстоювати свою позицію, брати активну участь у дискусії.

Політика університету

Академічна доброчесність

Політика та принципи академічної доброчесності визначені у розділі 3 Кодексу честі Національного технічного університету України «Київський політехнічний інститут імені Ігоря Сікорського». Детальніше: <https://kpi.ua/code>.

Політика використання штучного інтелекту

Політика використання штучного інтелекту та її принципи регламентуються наказом «Політика використання штучного інтелекту для академічної діяльності в КПІ ім. Ігоря Сікорського». Детальніше: <https://osvita.kpi.ua/node/1225>.

Норми етичної поведінки

Норми етичної поведінки студентів і працівників визначені у розділі 2 Кодексу честі Національного технічного університету України «Київський політехнічний інститут імені Ігоря Сікорського». Детальніше: <https://kpi.ua/code>.

8. Види контролю та рейтингова система оцінювання результатів навчання (PCO)

Поточний контроль: [опитування за темою заняття](#), [виконання завдань](#), [МКР](#)

Семестровий контроль: [залік](#)

Оцінювання та контрольні заходи

Рейтинг студента з дисципліни складається з балів, що отримуються за:

1) доповіді, вирішення завдань та доповнення відповідей інших студентів на семінарських заняттях, участь у дискусії на семінарських заняттях;

2) написання МКР у форматі академічного есе;

3) результатів експрес-контрольних на лекціях;

Робота на двох семінарських заняттях оцінюється сумарно в 40 балів за такими критеріями:

– «відмінно» – творчий підхід до розкриття проблеми у доповіді, відображення власної позиції, доповнення відповідей інших студентів, участь у дискусіях – 18-20 балів;

– «добре» – глибоке розкриття проблеми у доповіді, участь у дискусіях – 15-17 балів;

– «задовільно» — доповнення відповідей інших студентів, участь у дискусіях – 12-14 балів;

– «незадовільно» – повна пасивність на семінарському занятті – 0 балів.

Студент може оскаржити оцінку викладача, подавши відповідну скаргу викладачу не пізніше наступного дня після ознайомлення студента з виставленою викладачем оцінкою. Скарга розглядатиметься за процедурами, встановленими університетом.

Модульна контрольна робота.

Ваговий бал – 40 балів.

- «відмінно» – студент формулює точні дефініції, надає теоретично обґрунтовані аргументи щодо теми есе, демонструє власну аргументовану позицію – 36-40 балів;
- «добре» – есе розкриває сутність теми, проте містить окремі неточності або недостатню глибину аргументації – 30-35 балів;
- «задовільно» – есе частково розкриває тему, аргументація поверхнева, наявні суттєві помилки чи логічні прогалини – 24- 29 балів;
- «незадовільно» – есе не відповідає темі або містить некоректні, бездоказові твердження, відсутня логічна структура – 0 балів.

Експрес-контрольні на лекціях - 10 балів (10*2= 20 балів)

- «відмінно» – творчий підхід до розкриття проблеми, відображення власної позиції – 9-10 балів;
- «добре» – глибоке розкриття проблеми– 8 балів;
- «задовільно» — достатнє розкриття проблеми – 6-7 балів;
- «незадовільно» – немає відповіді – 0 балів.

№ з/п	Контрольний захід оцінювання	%	Ваговий бал	Кіл-ть	Всього
1.	Виступи з доповідями на семінарських заняттях, активність роботи на семінарських заняттях, участь у дискусіях	40	20	2	40
2.	Експрес-контрольні на лекціях	20	10	2	20
3.	Модульна контрольна робота (МКР)	40	40	1	40
	Всього				100

Рейтингова оцінка з навчальної дисципліни доводиться до здобувачів на заліку під час заліково-екзаменаційної сесії.

Здобувачі, які мають рейтингову оцінку 60 і більше балів, отримують відповідну до набраного рейтингу оцінку без додаткових випробувань.

Зі здобувачами, які мають рейтингову оцінку менше 60 балів, а також з тими здобувачами, хто бажає підвищити свою рейтингову оцінку, викладач проводить семестровий контроль у вигляді залікової контрольної роботи або співбесіди.

Залік

Ваговий бал – 100.

Залік передбачає відповідь студента на два питання. Питання є різними за змістом, відповідають тематиці лекцій, семінарів, самостійної роботи, питань з самоконтролю. Кожне питання оцінюється в 50 балів.

Критерії оцінювання:

48-50 балів - студент демонструє глибоке знання змісту навчального матеріалу, здатність до системного й міждисциплінарного аналізу проблем курсу; вільно й коректно використовує

наукові поняття та терміни, формулює логічні, аргументовані висновки, виявляє власну обґрунтовану позицію щодо дискусійних питань;

43-47 бали - студент демонструє дуже добрий рівень засвоєння навчального матеріалу, добре орієнтується в основних темах курсу, здатний до аналізу та узагальнення; можливі поодинокі неточності у формулюваннях або прикладах, які не впливають суттєво на загальний рівень відповіді;

38-42 бали - студент демонструє достатньо повне розуміння основних тем і питань курсу. Використовує базову наукову термінологію, однак аналіз є переважно описовим; висновки сформульовані, але не завжди достатньо аргументовані;

33-37 бали - студент демонструє загальне уявлення про навчальний матеріал, але відповіді містять помітні неточності у визначеннях, прикладах або логіці викладу; застосування наукової термінології є обмеженим, аналітична складова виражена слабо;

30-32 бали - студент демонструє фрагментарні знання окремих тем курсу, орієнтується лише в частині ключових понять; відповіді неповні, поверхові, висновки недостатньо обґрунтовані;

0-29 балів - студент не орієнтується у ключових поняттях і проблематиці курсу; відповіді нелогічні або відсутні.

Таблиця переведення рейтингових балів до оцінок.

Бали	Оцінка
100...95	Відмінно
94...85	Дуже добре
84...75	Добре
74...65	Задовільно
64...60	Достатньо
Менше 60	Не задовільно

9. Додаткова інформація з дисципліни (освітнього компонента)

Рекомендації студентам

Готуючись до практичного заняття студент має обов'язково опрацювати лекційний матеріал певної теми, бажано ознайомитись з додатковими ресурсами в мережі Інтернет та бібліотеці. При виникненні питань, виявленні незрозумілої інформації необхідно обов'язково обговорити їх з викладачем. На семінарському занятті студент не повинен залишатись пасивним спостерігачем, а активно включатись у обговорення питання. Якщо ж студент не ознайомився з навчальним матеріалом, йому варто уважніше слухати виступаючих, і завдяки отриманій інформації намагатись компенсувати недоліки підготовки до заняття.

Дистанційне навчання

Можливе синхронне та дистанційне навчання з використанням платформ для відео-конференцій та освітньої платформи для дистанційного навчання в університеті.

Інклюзивне навчання

Допускається

Робочу програму навчальної дисципліни (силабус):

Складено доктором соціологічних наук, Кухтою Мирославою Павлівною

Ухвалено кафедрою соціології (протокол № 14 від 23.06.2025)

Погоджено Методичною комісією факультету соціології і права (протокол № 4 від 24.06.2025)

Додаток А

ПИТАННЯ ДО МОДУЛЬНОЇ КОНТРОЛЬНОЇ РОБОТИ

1. Поясніть міждисциплінарний характер проблеми особистості у соціології та специфіку соціологічного підходу до її аналізу.
2. Опишіть поняття особистості в соціології та його значення для аналізу соціальної поведінки.
3. Поясніть трактування співвідношення особистості та суспільства у концепції Еміля Дюркгейма.
4. Проаналізуйте розуміння соціальної дії та структури особистості у теорії Макса Вебера.
5. Опишіть систему дії Толкотта Парсонса та місце особистості у структурно-функціональному аналізі.
6. Поясніть зміст понять явних і латентних функцій у теорії Роберта Мертона.
7. Опишіть взаємозв'язок культури та особистості у працях Пітирима Сорокіна.
8. Проаналізуйте уявлення Норберта Еліаса про процес формування відкритої особистості.
9. Поясніть концепцію «дзеркального Я» Чарлза Кулі та її значення для соціології особистості.
10. Опишіть механізм формування «соціального Я» у теорії Джорджа Герберта Міда.
11. Проаналізуйте поняття габітусу у соціологічній теорії П'єра Бурдьє.
12. Опишіть структуру особистості у психоаналітичній концепції Зигмунда Фрейда.
13. Поясніть особливості концепції колективного несвідомого у вченні Карла Юнга.
14. Опишіть основні положення неофрейдистської концепції особистості Карен Хорні.
15. Проаналізуйте гуманістичну теорію особистості Еріха Фромма.
16. Поясніть теорію стадій розвитку особистості у працях Еріка Еріксона.
17. Проаналізуйте теорію самоактуалізації в гуманістичній теорії Абрахама Маслоу.
18. Поясніть феноменологічну концепцію особистості Карла Роджерса.
19. Опишіть теорію маргінальної особистості Роберта Парка.
20. Проаналізуйте соціальну типологію характерів Девіда Рісмена.
21. Поясніть зміст поняття авторитарної особистості у працях Теодора Адорно.
22. Опишіть механізми соціальної адаптації особистості в умовах суспільної нестабільності.
23. Поясніть особливості соціокультурної диференціації та культурної трансмісії.
24. Опишіть типи і механізми соціокультурної динаміки.
25. Проаналізуйте особливості сучасної культурної глобалізації та роль медіа.

Питання на залік

1. Сутність людини і особистість людини.
2. Поняття особистості. Від особистості до суспільства.
3. Проблема індивідуальності.
4. Періодизація історичного становлення і розвитку особистості.
5. Особистість як предмет міждисциплінарних досліджень.
6. Сутність та функції соціалізації.
7. Етапи соціалізації особистості.
8. Структура особистості за З. Фрейдом та його послідовниками (Е. Фромм, К. Юнг).
9. Функціональна структура особистості у теорії соціальної дії Т. Парсонса.
10. Модель соціальної структури особистості П. Сорокіна.
11. М. Вебер про основні поняття стратифікації.
12. Статусно-рольова концепція Дж. Міда.
13. Теорія «дзеркального Я» Ч. Кулі.
14. Соціологічна драматургія І. Гофмана.
15. Рольовий конфлікт та способи його вирішення.
16. Сутність спрямованості особистості та її взаємозв'язок з мотиваційною сферою.
17. Соціальна типологія особистості.
18. Ієрархія потреб Абрахама Маслоу.
19. Самоактуалізована особистість як вищий рівень реалізації потреб.
20. Поняття цінностей та ціннісних орієнтацій.